

Всеки има право свободно да участва в културния живот на своята общност (чл. 27 от Всеобщата декларация на ООН за правата на човека). Стратегията Heritage Ireland 2030 припознава културното наследство като група от ресурси, наследени от миналото, които формират основата на идентичността на една страна. Тези ресурси имат присъща роля за благосъстоянието на хората и обществото.

Бавните опознавателни обиколки и дейности на AIDA предлагат значимо ангажиране с културното наследство, изкуствата и културата по начин, който е достъпен за хората, живеещи с деменция, и техните семейства. Бавните опознавателни обиколки са откривателско пътешествие в сферата на обектите на културното наследство, споделено от участниците, членовете на техните семейства или лицата, които се грижат за тях, и фасилитаторите. Тези дейности могат да осигурят път за създаване на връзка между дадено лице и културното наследство и културата чрез игра и свобода на изразяване. Дори когато е налице когнитивен спад, творческите артистични дейности продължават да бъдат важни и смислени.

Бавните опознавателни обиколки и дейностите по създаване на изкуство са уникална възможност за хората, живеещи с деменция, и членовете на техните семейства да върнат връзката между пациент и болногледач обратно към такава между членове на семейството, които се наслаждават на весели занимания заедно. Могат и да участват заедно в културния живот.

Дейностите по създаване на изкуство насърчават себеизразяването чрез създаване на лични произведения на изкуството. Артистичното творчество подобрява социалната ангажираност и личната увереност. В някои случаи преживяването и осмислянето на емоциите по време на дейности, свързани със създаване на изкуство може да компенсират загубата на други способности.

Ползите от тези дейности включват: подпомагане на хората с комуникационни умения, чувство за социално приобщаване и подобряване на качеството им на живот.

Касълтаун Хаус,
Ирландия.

Цели:

- Усещането „да бъдеш в момента“ с културното наследство и изкуство.
- Усещане за щастие, което се проявява, когато хората се занимават с културно наследство, култура и изкуство.
- Възможност за ангажиране на всички сетива и създаване на връзки на емоционално ниво.
- Възможност за участие в групова дейност.

Резултати:

- Участниците ще участват в увлекателно изследване на културно наследство и произведения на изкуството, използвайки техники за бавно разглеждане.
- Ще имат възможност да проучат идеите и да изразят мнението си относно артефакта или изображението по време на занятие за създаване на изкуство.
- Ще създадат връзка с тяхното културно наследство, която ще предизвика интерес към по-нататъшно ангажиране с обекти на културното наследство.

Силните страни на използването на обиколки с бавно разглеждане и художествени дейности

Не са необходими предварителни познания по история, културно наследство или изкуство. Обиколката и дейността се фокусират върху любопитни запитвания и открита дискусия.

Дейностите по създаване на изкуство са дейности с отворен край и без конкретни крайни цели. Фокусът е върху процеса по създаване на изкуството, а не върху крайния резултат.

Участието в дейности за създаване на изкуство насърчава психологическото благосъстояние и подобрените комуникационни умения. Участниците се чувстват по-социално ангажирани.

По време на бавните обиколки и арт дейности, участниците имат възможност да обменят идеи с фасилитатори, други участници и болногледачи.

Играта е в основата на човешката дейност. Това не означава, че третираме хората, живеещи с деменция, като деца, а по-скоро че използваме играта като начин за намиране на нови пътища за лична ангажираност с наследството.

Докато участниците играят с художествените материали, те могат да изследват нови възможности за изразяване, което означава създаване на връзки в ежедневието им. Сетивата и емоциите на участниците са напълно ангажирани.

Дейностите по създаване на изкуство се основават на остатъчни артистични способности, дори когато е налице когнитивно увреждане. Това може да бъде начин да си върнете човека зад диагнозата.

Процесът на оцветяване на изображения насърчава вниманието и съсредоточаването над изкуството. Това е възможност да се погълнете от дейност и да се отдръпнете от стреса на ежедневието.

Участниците се насърчават да носят своето изкуство къщи със себе си. Това може да бъде момент за споделяне на дейността с приятели и семейство и за разговор за това, което са преживели. Когато е възможно, предложете на участниците възможността да отнесат допълнителни художествени материали къщи, тъй като може да пожелаят да продължат дейността по-късно.

В тази дейност участниците ще участват в бавна обиколка, разглеждане на картина или исторически артефакт. Втората част от сесията е занимание за създаване на изкуство, базирано на оцветяване на листове. Листовите ще бъдат създадени на базата на картината или артефакта, които вече са били разгледани. Изображенията ще имат различно количество детайли. Участниците използват цветни моливи, пастели или маркери, за да завършат произведението.

Сесиите са базирани на методологията Meet Me, разработена от MOMA:

<https://www.moma.org/visit/accessibility/meetme/>

Четирите елемента на една обиколка за бавно разглеждане са:

Наблюдение – отделете време само за разглеждане на произведението на изкуството или артефакта.

Описание – помолете групата да опише какво вижда – цветове, форми и т.н. Изградете визуално описание на изображението. Отделете време, задавайки задълбочени въпроси, за да получите възможно най-изчерпателно описание.

Интерпретация – вплетете историята на произведението през описание, направено от групата. Въведете интересни факти или интерпретации, за да стимулирате дискусията.

Връзка – задайте въпрос, на който всеки човек да отговори, което му помага да се свърже с произведението на изкуството/артефакта.

IMMA видео демонстрация на Azure тур за хора, живеещи с деменция:

https://www.youtube.com/watch?v=d_xqCckWg94

Henry Thoreau от Луи Уилям Десанж в Касълтаун Хаус, Килдаре, Ирландия. Нарисувано и оцветено от фасилитатори на сесията AIDA

Примери за задълбочаващи въпроси:

Какво те кара да казваш това?

Какво виждаш, което те кара да кажеш това?

Можете ли да кажете малко повече за това?

Искате ли да ми кажете малко повече?

Какво друго виждате?

Нещо друго?

Използвайте нежен тон с думата „защо“

Отразете кой с какво е допринесъл, като използвате името на лицето.

Например: Джон вижда синия цвят тук и тук (посочвайки местата, които има предвид).

Подготовка:

Изберете историческите обекти или произведения на изкуството, които да използвате по време на обиколката. Обмислете местоположението им по отношение на пространство за столове, разстояние за изминаване и комфорт за участниците.

Подгответе бавната опознавателна обиколка, като използвате указанията на Meet Me at MOMA

Проектирайте листовите за оцветяване, които ще се използват по време на обиколката, и ги отпечатайте върху бяла и бледо оцветена хартия. Полезно е да имате дебели контури върху изображенията за хора със зрителни проблеми..

Свържете се с всички участници предварително с подробности за събитието и карта на местоположението. Уведомете ги дали ще имат нужда от топли дрехи.

Разпечатайте копия на снимката на историческия артефакт или произведение на изкуството, което групата ще разглежда. Те могат да се използват по време на бавната опознавателна сесия и да се дават на участниците за вкъщи.

Съображения:

Полезно е, ако други служители на място са обучени да работят с хора с деменция, тъй като е вероятно те да взаимодействат с участниците в точката на пристигане или заминаване.

При вземане на решение колко фасилитатори ще са необходими за сесията; имайте предвид, че може да се нуждаете от допълнителен персонал, за да помогнете на групата да се движи през обекта на културно наследство.

Колко разстояние се очаква да изминат пеша участниците по време на посещението си? Помислете за разстоянията от паркинга или спирката на обществения транспорт и разстоянията на място. Оставете време на групата да се събере, преди да тръгнете към мястото на обиколката за бавно разглеждане. Оставете време за паузи за ходене до тоалетна.

Улесняване на обиколка за бавно разглеждане на Collen Coach в Касълтаун Хаус, Килдаре, Ирландия..

Някои участници може да имат проблеми с подвижността. Помислете как ще се движат през обекта, какви са подовите повърхности, има ли стълби или наклони и ще им трябва ли асансьор?

Някои от участниците ще имат зрителни или слухови проблеми. Някои може да имат проблеми с възприятието за дълбочина или ръкостискането. Това не са причини да не включвате някого, а по-скоро възможност да обмислите дали трябва да се направят някакви адаптации, за да го включите възможно най-пълноценно.

Участници: Тази дейност е подходяща за групи от 5 участници плюс болногледачите или членовете на семейството им, общо 10 души на група.

Партнирахме си със **Сдружението за Алцхаймер в Ирландия**, за да наберем участници за сесиите. Те обявиха проекта в своята база данни Team up for Dementia, в своите бюлетини и устно чрез техния персонал. Изграждането на взаимоотношения с професионален персонал, работещ с хора с деменция, работи добре за разпространението на информацията за сесиите.

Ресурси:

Уебсайтът на AIDA:
www.artzheimer.eu

Ресурси за обучение на MOMA за провеждане на обиколки, ориентирани към хора с деменция
<https://www.moma.org/visit/accessibility/meetme/practice/>

Галерия IMMA, Ирландия, обиколки и ресурси за провеждане на обиколки на произведения на изкуството, пригодени за хора с деменция:
<https://imma.ie/learn-engage/art-and-ageing/armchair-azure/>

Организиране на обиколката за бавно разглеждане:

1. Участниците трябва да са седнали по време на обиколката за бавно разглеждане. Разположете местата в полукръг около предмета или произведението на изкуството, като внимавате дали всеки може да види обекта и да чуе фасилитатора. Столовете трябва да имат облегалки за безопасност и комфорт.
2. Изберете произведение на изкуството или исторически артефакт, който би бил подходящ за сесията. Трябва да е достатъчно голям, за да се вижда ясно. Също така трябва да се отличава от други произведения на изкуството или артефакти в околността, така че участниците да са наясно какво гледат. Снимка или разпечатка на артефакта могат да бъдат полезни за участниците.

Организиране на сесията за създаване на изкуство:

Пространството на студиото за дейността по създаване на изкуство трябва да бъде обзаведено с маси и столове. В идеалния случай настанете всички участници около една голяма маса, тъй като това ще помогне за изграждането на положителна групова динамика и чувство за социално включване.

Поставете добра гама от творчески материали и листове за оцветяване. Внимавайте да не затрупвате участниците с твърде голям избор. Отпечатайте някои от листовите на цветна хартия, тъй като някои хора с деменция, ще го видят по-лесно от бял фон.

Изисквания към персонала:

Между 3-4 фасилитатори, обучени да водят обиколки за бавно разглеждане и да провеждат арт работилници за хора, живеещи с деменция. Когато обектът на културно наследство е сложен за навигация, може да се нуждаете от допълнителен персонал.

Храна и напитки:

Ако предлагате храна и напитки по време на или след сесията, планирайте как ще управлявате пространството, дали хората могат да се хранят или да пият нещо, докато работят и как да регулирате прехода от социалния аспект на сесията обратно към дейността.

Провеждането на обиколката и сесията за създаване на изкуство ще отнеме около 2 часа..

Ръководство стъпка по стъпка:

1. Приветствайте участниците на мястото. Представете се и помолете участниците да носят баджове с имена (всички служители ще носят баджове с имена). Отговорете на всички първоначални въпроси, които хората имат.
2. Когато групата се събере, поведете ги в галерията. Ако площта не е достатъчно отоплена предложете на хората да не събличат палтата си. Уверете се, че всички седят удобно. Представете се отново и приветствайте всички, като им дадете ориентираща информация..
3. Започнете обиколката за бавно разглеждане на изкуство. Ако сте подготвили разпечатки на изкуството или артефакта, раздайте ги в началото. Използвайте методологията на Azure или Meet Me at MOMA, за да сте сигурни, че всички са ангажирани и допринасят за дискусията.
4. Веднага след улеснената арт обиколка, участниците се отвеждат в зоната на студиото, която е добре осветена с маси, столове и художествени материали.
5. Представете дейността на групата. Запознайте групата с всички художествени материали. Уверете се, че всички те могат да видят отпечатано изображение на произведенията на изкуството, които са били обсъдени по време на обиколката за бавно разглеждане на изкуство,
6. Всеки участник е поканен да избере лист за оцветяване и художествени материали, с които да работи. Изборът на художествени материали трябва да е лесно достъпен за всеки..
7. Фасилитаторите трябва да присъстват с участниците и болногледачите, ангажирайки ги, докато работят. Водещият фасилитатор на арт дейността трябва да седне на масата с участниците, да участва в дейността и да действа като стимул за дискусия.
8. В края на сесията всеки участник се насърчава да даде заглавие на работата си и да каже нещо за нея на групата.
9. Когато се използват цифрови устройства за снимане на работата на участниците, трябва да се поиска разрешение преди да се направят снимки. Помислете дали всички участници са съгласни и се чувстват комфортно снимките им да бъдат записани и разбират за какво могат да се използват изображенията.
10. Когато се използват дигитални устройства за създаване на галерия от произведеното изкуство, участниците трябва да бъдат запознати с дигиталната платформа. Те също така ще трябва да дадат съгласие техните произведения на изкуството да бъдат качени
11. След това участниците ще бъдат насърчавани да вземат собствените си произведения на изкуството със себе си.

Този лист е оцветен от фасилитатор,

който работи заедно с участниците.

